

H. A. DE BOER, adres: Enschede, Oldenzaalschestraat 46, Telefoon 3596 en in den tijdelijken dienstkring Venlo sedert 22 Mei j.l. de controleerend-geneeskundige A. HIDDEMA, p/a Raad van Arbeid te Venlo.

Amsterdam,
29 Mei 1942

Voor het Bestuur der Rijksverzekeringsbank,
De Secretaris-Generaal,
Mr. J. C. HEYNING

BESCHUIT VOOR ZIEKEN

De verstrekking van beschuit aan zieken zal in het vervolg onder de gewone regeling voor de distributie van ziekenvoedsel vallen. De artsen vragen dus in de in aanmerking komende gevallen beschuit aan op het formulier MD 29.

Voor de verstrekking van beschuit komt in aanmerking de groep Maag-darmziekten uit de Regeling van de distributie van ziekenvoedsel, 2de druk, te weten:

ulcus ventriculi en duodeni,
nakuur voor ulcuslijders,
maagdarmstoornis bij zuigelingen,
lever-, galblaas- en pancreasziekten,
spruw en coeliakie.

De betrokken patiënten kunnen per week een hoeveelheid beschuit ontvangen van maximaal 450 gram (6 pak) tegen intrekking van de overeenkomstige hoeveelheid van 600 gram brood.

Een ulcuspatiënt kan dus bij voorbeeld 450 g beschuit krijgen. Hij moet hiervoor 600 g brood afstaan, dat is $\frac{1}{3}$ van de broodkaart; aangezien $\frac{1}{3}$ broodkaart reeds werd ingetrokken, wordt in totaal dus $\frac{2}{3}$ van de broodkaart ingehouden.

's-Gravenhage, 1 Juni 1942

C. BANNING,
*Geneeskundig Hoofdinspecteur
van de Volksgezondheid.*

TWEE GEVALLEN VAN VARKENS-VLEKZIEKTE (ERYSIPELOID)

In het N. T. v. G. van 30 Mei j.l. schrijft collega DE RIJ over „Twee gevallen van varkensvlekziekte (erysipeloid)“.

Bekend is, dat bij varkens een contagieuze ziekte voorkomt, vlekziekte genaamd, welke veroorzaakt wordt door den Bac. Rhusiopathiae suis, een GRAM-positief staafje.

Het meest wordt de milde vorm waargenomen, de zoogenaamde Backsteinblätter-vorm, waarbij het komt tot talrijke, scherp omschreven ontstekingsinfiltraten in de huid, nagenoeg vierkant van vorm en violet-purper van kleur; deze vorm is goedaardig en geneest vaak spontaan zonder seruminjectie.

Daarnaast kennen wij den septichaemischen vorm, welke een veel ernstiger karakter draagt, doch ook van tijdige serumtoediening zeer gunstigen invloed ondervindt.

De derde vorm, welke kan worden waargenomen, is te beschouwen als een rest-vorm van de beide vorige. Hierbij ontwikkelt zich op de hartkleppen een verruqueuse ontsteking, welke door onvolledige compensatie kan leiden tot acuten hartdood. Vaak vindt men deze restverschijnselen toevallig bij sectie.

Met den bac. suipestifer heeft deze aandoening niets uit te staan. Deze ziekteverwekker wordt aangetroffen in het beloop der varkenspest, een aandoening, welke veroorzaakt wordt door een ultravirus, dat van elk der slijmvliezen uit in den bloedstroom dringt, een septichaemisch beeld tevoorschijn roept, gepaard gaande met hooge koorts, hyperaemie en ontsteking der slijmvliezen. Dit virus schijnt een bijzondere voorkeur te bezitten voor een nesteling in het endotheliale weefsel. In dit proces kan o.m. de bac. suipestifer, zoo ook de Bact. enteriditis GÄRTNER en de bac. typhi murium (bac. breslaviense) zich mengen en secundair een bacterieele septichaemie veroorzaken.

Slechts in zeer zeldzame gevallen komt de vlekziekte te zamen met de zoogenaamde varkenspest voor.

Het geval door collega DE RIJ beschreven moet naar mijn meening beschouwd worden als een wondinfectie tengevolge van het binnendringen van vlekziektebacillen.

Deze infectie komt herhaaldelijk bij ons, dierenartsen, als entvlekziekte voor, ver-

loopt meestal goedaardig en reageert prompt op een injectie met vlekziekteserum, gewonnen van paarden. Met bac. suipestifer als zoodanig heeft dit ziektebeeld niets te maken; daarbij ziet men zeer weinig voedselinfecties na het genot van vleesch, geïnfecteerd met vlekziektebacillen.

Het wil mij voorkomen, dat in de mededeeling van collega DE RIJ slechts sprake geweest kan zijn van vlekziekte zonder meer. De eventueele betekenissen van den bac. suipestifer vindt naar mijn oordeel geen steun in de kliniek en het beloop van het ziektegeval. Ook de gunstige reactie op de seruminjectie versterkt mij in de hiervoren opgegeven opvatting van deze casuïstische mededeeling.

Enschede, 1 Juni 1942

H. A. ZWIJNENBERG

De redactie ontving stukken van gelijke strekking van dr. H. E. REESER te Rotterdam en van dr. A. BEEK te Gouda.

MELKDIEET OF ZOUTLOOS DIEET

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega SCHUURMANS in dit *Tijdschrift* van 30 Mei ll., waarin hij wijst op de vermindering van de frequentie der zwangerschapsnieraandoeningen in Duitschland tijdens den oorlog van 1914—1918, moge ik opmerken, dat dit feit inderdaad wel vaststaat, doch de verklaring ervan nog niet. Dat een eiwitarm karakter van het dieet de oorzaak zou zijn, zooals collega SCHUURMANS (overigens met anderen) veronderstelt, lijkt wel zeer onwaarschijnlijk, wanneer het juist is, wat GESSNER 1) vermeldt, namelijk dat iedere zwangere in die periode *per dag 1 l melk*, en *per week 1 pond vleesch* en *2 eieren* kreeg toegewezen. Aan het door collega SCHUURMANS vermelde, inderdaad zeer opmerkelijke feit is dus zeker geen argument te ontleenen, om het melkgebruik van zwangeren af te raden. Op dit punt strijdt de practijk mijns inziens niet met de theorie.

Amsterdam, 3 Juni 1942

G. A. LINDEBOOM

BERICHTEN

WETTEN, BESLUITEN ENZ.

De organisatie van schoolartsendiensten. — *De Nederlandsche Staatscourant* van 27 Mei j.l., No. 100, bevat het Besluit der Secretarissen-Generaal van de Departementen van Sociale Zaken en van Binnenlandsche Zaken betreffende de organisatie van schoolartsendiensten. Hierbij is onder meer bepaald, dat de eerstgenoemde Secretaris-Generaal het Rijk ten behoeve van de organisatie der bewuste diensten in districten verdeelt, waarvan elk district één of meer gemeenten omvat. Het Rijk vergoedt één derde van de kosten der schoolartsendiensten, welke na den datum van het in werking treden van dit besluit worden opgericht, alsmede van de kosten, welke voortvloeien uit belangrijke verbeteringen van op dien datum bestaande schoolartsendiensten. De overige kosten worden gedragen door de tot het district behoorende gemeenten, voor zoover zij niet uit bijdragen der provincie of van anderen kunnen worden bestreden. Indien in een district een schoolartsdienst niet of niet volledig bestaat, dan kunnen de genoemde Secretarissen-Generaal bepalen, dat binnen een bepaalden termijn een dienst moet worden opgericht.

Het toezicht op alle schoolartsendiensten wordt uitgeoefend door de geneeskundige inspecteurs van de Volksgezondheid, overeenkomstig door den Secretaris Generaal van het Departement van Sociale Zaken te stellen regelen. Dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden met ingang van 1 October 1941 en wordt vóór 1 Januari 1944 herzien.

Mr. CA. M. SCHENCK

BUITENLAND

BELGIË. — DE VERPLEEGSTER ALS NARCOTISEUR. Het bestuur der volksgezondheid bericht dat het „stilaan tot een gewoonte dreigt te worden dat Eerwaarde zusters of leeken-verpleegsters met de anaesthesie belast worden bij het heelkundig ingrijpen. De

1) *Zentralbl. Gyn.* 1921, bl. 1814.